

NOTĂ

Privind concluziile analizei Contractului încheiat între MAI și EADS

Încheierea contractului cu EADS a prezentat și va prezenta un interes deosebit pentru opinia publică, pentru M.A.I. și, nu în ultimul rând, pentru Uniunea Europeană. Numeroase ecouri au fost transmise în presă chiar de la momentul 12.08.2004 referitoare la modul de încheiere a Contractului. Comisia Europeană urmărește de asemenea, cu interes, modalitatea de soluționare a problemei de către autoritățile române.

Starea de fapt a lucrurilor este aceea că România a semnat un contract de securizare a frontierelor în valoare de 650.000.000 Euro pentru un sistem integrat de securizare a frontierelor românești.

Conform Tratatului de aderare a României și Bulgariei la Uniunea europeană, angajamentele asumate de țara noastră în acest document includ și aria securizării frontierelor. Astfel, Anexa IX din Tratat prevede, la punctele (1) și (2) obligațiile României în domeniul securizării frontierelor

(1) Să pună în aplicare fără întârziere Planul de acțiune Schengen, (...) modificat în conformitate cu aquis-ul și cu respectarea termenelor convenite.

(2) În vederea asigurării unui înalt nivel al controlului și supravegherii la viitoarele frontiere externe ale Uniunii Europene, accelerării în mod considerabil a eforturilor în sensul modernizării echipamentului și infrastructurii la frontiera verde, frontiera albastră și la punctele de trecere a frontierei, precum și îmbunătățirii în continuare a capacității de analiză a riscului operațional. Toate acestea trebuie reflectate într-un plan unic multianual de investiții, care trebuie elaborat până în luna martie 2005 cel târziu și care trebuie să permită Uniunii să măsoare progresul pe o bază anuală și până când se ia decizia la care se face referire la articolul 4(2) din actul cu privire la România. De asemenea, România trebuie să accelereze considerabil punerea în aplicare a planurilor de recrutare a 4438 agenți și ofițeri ai poliției de frontieră și, în special, să asigure un nivel de acoperire cu personal, până la aderare, pe cât posibil până la nivelul de 100%, de-a lungul frontierei cu Ucraina, Moldova și coasta Mării Negre. România trebuie, de asemenea, să pună în aplicare toate măsurile necesare pentru a combate efectiv imigrația ilegală, inclusiv întărirea cooperării cu țările terțe.

Așa cum reiese din prevederile Tratatului, României nu i s-a impus crearea unui sistem integrat de securizare a frontierelor. Uniunea Europeană insistă asupra unor măsuri de modernizare sau de accelerare a procesului de securizare, dar fără a specifica obligativitatea unui sistem integrat definitivat la momentul 2007.

Este evident că un astfel de sistem ar fi benefic României și ar presupune un progres semnificativ pe linia securizării frontierelor, însă o astfel de investiție care implică costuri colosale pentru o țară ca România, trebuie realizată prin determinarea strictă a necesităților clar determinate ale frontierelor românești, analizate prin prisma cerințelor Uniunii Europene și având la bază considerentul că orice fonduri nerambursabile primite de România pentru securizarea frontierelor (Programe Phare, Schengen Facility) trebuie folosite cu prioritate pentru atingerea obiectivelor în sensul reducerii cheltuielilor de la buget angajate prin credit de România.

Este evident că interesul național trebuie să primeze și, atât timp cât Uniunea Europeană sprijină financiar integrarea României, țara noastră nu poate refuza acest ajutor și să permită EADS să suprapună Contractul cu MAI peste Programele Phare și Schengen Facility.

Cu ocazia reuniunii trilaterale (MAI, Comisia Europeană, EADS) de la Bruxelles din 22.03.2005, reprezentanții Comisiei Europene au fost înștiințați oficial că nu va fi admisă nici o suprapunere între **Phare și Contractul cu EADS** și că partea română este ferm hotărâtă să îndeplinească angajamentele asumate în procesul aderării la Uniunea Europeană și să utilizeze eficient toate fondurile Phare acordate României.

Cu toate acestea, Comisia Europeană-Direcția Generală Extindere a solicitat MAI în mod expres o declarație de nesuprapunere, exprimată în aceiași termeni în care s-a cerut și pentru Programele Phare național 2002-2003, în luna octombrie 2004.

Ca urmare, la 13.04.2005, ministrul administrației și internelor, Vasile Blaga, a semnat declarația al cărei conținut îl redăm: Declarație: În referire la Memorandumul național de Finanțare Phare 2004, Condiții Speciale, declarăm prin prezenta că proiectele Phare 2004-2006 implementate în folosul Poliției de Frontieră române nu se vor suprapune cu alte acțiuni finanțate de Guvernul României, în special cu cele ale EADS. În caz contrar, Guvernul României va prelua finanțarea integrală a contractului și va returna Comisiei Europene orice fonduri Phare suprapuse cu respectivul contract.

În consecință, România nu poate risca pierderea unor fonduri nerambursabile din partea Uniunii Europene. Acesta a fost motivul principal pentru care MAI a demarat o serie de discuții, întâlniri și negocieri cu EADS, toate axate, în principal, pe eliminarea riscului pierderii finanțării europene.

Însă eliminarea suprapunerilor nu constituie singura problemă pe care MAI o are în legătură cu Contractul EADS. Soluționarea suprapunerilor nu atrage după sine și rezolvarea celorlate aspecte pe care Comisia Europeană le are în analiză și a atenționat România asupra lor.

Chiar dacă în prezent Comisia Europeană lasă la latitudinea României modul de continuare a relației contractuale cu EADS, există posibilitatea ca, în orice moment al derulării contractului, Comisia Europeană să sancționeze România prin neacordarea fondurilor Schengen Facility sau o poate chema în fața Curții Europene de Justiție pentru modul de încredințare directă a contractului cu EADS sau pentru nerespectarea legislației în materia achizițiilor publice. Chiar dacă la momentul actual România nu are statutul de Stat Membru și nu i se poate impune respectarea legislației comunitare, procedura de achiziție la încheierea contractului cu EADS, lipsită de orice concurență și transparență, este contrară nu numai prevederilor europene, dar și celor române.

Având în vedere durata contractului de 4 sau 5 ani, este foarte posibil ca sesizarea Curții Europene de Justiție asupra modului de încheiere a contractului să se facă după ce România devine Stat Membru.

După cum a semnalat Curtea Europeană de justiție în mod repetat, dispozițiile care autorizează derogări de la cerințele concurențiale trebuie interpretate în mod strict. Autoritatea contractantă care dorește să se folosească de ele trebuie să demonstreze

circumstanțele existențiale care justifică aceste derogări, ceea ce, în cazul de față, nu există.

De asemenea, chiar dacă clauzele Contractului cu EADS sunt, în mod evident, favorabile părții germane, mai mult de atât, partea română a fost forțată să accepte un contract în valoare de 650.000.000 Euro fără să fie cunoscut, de nici una din părți, ce bunuri, servicii sau lucrări intră în această valoare.

Mai mult chiar, după semnarea contractului, EADS avea avantajul că Descrierea Sistemului, documentul tehnic de bază, a fost semnat în alb.

Deși s-a acceptat contractarea unui volum de bunuri, servicii și lucrări în valoare de 650.000.000 Euro fără nici un Proiect Tehnic, la data semnării Descrierea Sistemului nu a existat, dar documentul a fost enumerat între anexele curente la contract, iar peste tot în cuprinsul contractului se face trimitere la conținutul Descrierii Sistemului, dar fără a exista măcar o pagină din acest document.

Așadar, partea germană, cu bună știință, a forțat încheierea contractului în condiții impuse părții române care a fost determinată să accepte, în alb, funcționalitățile, bunurile, serviciile și lucrările pe care EADS urma să le realizeze, livreze și implementeze. Acesta este și motivul pentru care și determinarea suprapunerilor este foarte greu de stabilit în lipsa unui Proiect Tehnic complex necesitat de un contract de anvergura celui pe care EADS l-a semnat cu MAI.

Ignorarea tuturor aspectelor mai sus prezentate se face pe costul statului român, care va fi obligat să plătească EADS sume fabuloase contractate fără concurență și fără o negociere efectivă.

Verificările pe care Comisia Europeană le poate face asupra procedurii de achiziție desfășurată pentru contractarea cu EADS și asupra contractului, pot scoate la lumină oricare din aspectele prezentate putând duce la concluzia că prevederile legale române, care au fost adaptate la legislația Uniunii Europene, au fost încălcate și, implicit, legislația comunitară a fost încălcată.

Ca urmare, situația României raportată la Contractul cu EADS este din nou una delicată și modul de acțiune al MAI este monitorizat permanent de Comisia Europeană. Astfel, reprezentantul Direcției generale pentru Extindere atenționa MAI la ultima sa vizită la București că, deși Comisia Europeană nu poate aduce soluții sau interveni în relația contractuală pe care MAI o are cu EADS, dacă verificarea contractului va scoate la lumină aspecte de încălcare a legislației, chiar numai a celei române, acest lucru va ridica semne de întrebare asupra oportunității acceptării ca Stat Membru al Uniunii a unei țări care a acționat sub influența și presiunea unor interese care au determinat-o să-și încalce legislația.

Același reprezentant atrăgea atenția asupra riscului ca aceleași state care pot forța România la încălcarea propriilor acte normative, se vor putea folosi ulterior de aceste încălcări și vor vota împotriva admiterii României ca stat membru.

Cu toate acestea, România dorește identificarea unei soluții de compromis care să fie favorabilă părții române, în sensul atingerii obiectivului său-integrarea în Uniune, să elimine riscul oricăror sancțiuni din partea Comisiei Europene, să poată beneficia de

fonduri nerambursabile din partea Uniunii dar, în același timp, această soluție să nu afecteze interesele EADS și să nu deterioreze buna colaborare pe care România o are cu Germania. Găsirea acestei soluții presupune însă o abordare bilaterală (MAI cu EADS) a problemelor și determinarea, cu bună credință de ambele părți, a unor soluții reciproc avantajoase. O asemenea colaborare cu EADS s-a realizat însă foarte greu și corespondența purtată între părți o poate demonstra.

Deși, așa cum am prezentat mai sus, EADS cunoaște foarte bine faptul că la momentul încheierii contractului nu a existat nici un document tehnic care să detalieze soluția pentru care compania germană a solicitat 650.000.000 Euro și nici în prezent contractul nu prezintă destinația și obiectul sumelor contractate, EADS a acceptat doar după luni de discuții că nu vor realiza suprapuneri peste Programele Phare.

Rezultatul ultimei runde de discuții s-a concretizat în minuta celor 9 puncte, primul document pe care EADS, la 25.05.2005, l-a acceptat necondiționat și care reprezintă un pas înainte în identificarea soluțiilor de compromis de care aminteam mai sus. Esența documentului este aceea că acceptarea celor 9 puncte stipulate atrage după sine novarea contractului în ceea ce privește obiectul, valoarea și clauzele contractuale, așadar o renegociere. Partea română dorește ca aceasta să se realizeze cu bună credință și profesionalism de ambele părți, al căror obiectiv principal să fie realizarea unui sistem performant, iar la final, fiecare dintre părți să beneficieze de ceea ce este interesată. Astfel, România să-și securizeze frontierele cu sprijinul Uniunii Europene (Programe Phare și Schengen Facility) și să beneficieze de un sistem integrat de securizare performant realizat de EADS, ceea ce va constitui un pas înainte pe drumul integrării, partea germană să-și realizeze obiectivul oricărei societăți comerciale – activități aducătoare de profit, dar și reclama de a fi realizat un sistem de o asemenea performanță și anvergură, chiar dacă modul de contractare a fost atât de intens mediatizat, iar Uniunea Europeană să primească un nou stat membru cu frontiere bine securizate și care vor constitui, în procent de 25%, frontiere externe ale Uniunii Europene.

La momentul actual România nu are însă statutul de Stat Membru iar sesizările Curții se fac împotriva Statelor Membre. Dar, având în vedere durata contractului de 4 sau 5 ani, este foarte posibil ca sesizarea Curții să se facă și după ce România devine Stat Membru. Astfel, în mod similar, în 2003 Germania a fost trimisă de Comisie în fața Curții de Justiție în legătură cu un contract atribuit fără procedura de licitație cerută în toată Europa pentru servicii publice. Contractul a fost atribuit în 1994 pentru perioada 1995-2004, pentru o valoare de 29 milioane marci germane. (aproximativ 15 milioane Euro). Germania a recunoscut încălcarea dreptului comunitar, dar a motivat că o terminare a contractului înainte de termen era imposibilă fără daune. Opinia instanței a fost însă că acest fapt nu remediază încălcarea dreptului european, întrucât contractul era încă în vigoare. Așadar, invocarea penalităților pe care instituția contractoare le va plăti firmei executante în caz unei rezilieri impuse de Curtea de Justiție nu vor constitui un argument în favoarea României chiar după momentul 2007, când contractul cu EADS va fi încă în derulare.

Principalele aspecte care trag un semnal de alarmă asupra Contractului:

1. **Selectarea procedurii de achiziție s-a făcut cu ignorarea prevederilor legale.** MAI, în calitate de autoritate contractantă, era singura structură autorizată în selectarea și justificare procedurii de achiziție. Dar indicarea acesteia s-a făcut însă prin Decizie a GIRMIFS, un organism creat prin hotărâre a Guvernului, al cărui rol nu era altul decât să sprijine interesele politice ale Guvernului în contractarea cu EADS. Documentele emise de acest organism erau întocmite de UMP la comandă și erau înaintate spre semnare la GIRMIFS, pentru a le conferi caracter de acte oficiale. Cu toate acestea, hotărârea de înființare a GIRMIFS prevede că deciziile grupului au un simplu caracter de recomandare, în felul acesta semnatarii deciziilor erijându-se de răspunderea pe care o genera semnarea documentelor.

2. **Unitatea de Management a Proiectului** a fost un alt organism special creat în structura MAI pentru a facilita neamestecul structurilor abilitate în activitatea de contractare cu EADS. Secreto-mania instalată în interiorul acestei structuri de la crearea sa este bine cunoscută și a avut rolul de a facilita încălcarea prevederilor legale departe de opinia publică sau de intervenția unor specialiști avizați, care ar fi putut sesiza modul fraudulos de desfășurare a lucrurilor.

3. **Studiul de fezabilitate realizat de Bearing Point**, care trebuia să stea la baza contractării, a fost mai mult un simulacru de document tehnic, fiind realizat într-o perioadă scurtă de timp și fiind incomplet. Deși cererea de ofertă pentru studiul de fezabilitate includea și un Proiect Tehnic pentru SISE, acesta nu a mai fost realizat. Derularea activităților de contractare a studiului de fezabilitate s-a făcut, la fel ca și în cazul contractului, cu o viteză nejustificată și în lipsa unei proceduri concurențiale.

4. **Selectarea procedurii de achiziție și anume negocierea cu sursă unică, s-a făcut cu încălcarea prevederilor legale.** Negocierea cu sursă unică este permisă de legislația română, dar și de legislația europeană. Însă pentru a intra sub incidența prevederilor care reglementează acest tip de negociere o autoritate contractantă trebuie să justifice foarte concret care sunt motivele care au stat la baza acestei alegeri. Nu este suficientă simpla invocare a caracterului secret al contractului. Conform legislației române și comunitare, contractele care sunt declarate secrete se încheie în baza unor dispoziții legale speciale. În România, aceste dispoziții speciale sunt reglementate prin *H.G. nr. 1186/2001 pentru aprobarea Procedurilor privind achizițiile publice de produse și servicii care implică apărarea națională, ordinea publică, siguranța și securitatea națională*. Acest act normativ prevede însă, ca proceduri de achiziție pentru contractele secrete, și formele de concurență prevăzute de dispozițiile dreptului comun (licitație restrânsă, concurs de soluții, etc.). MAI a considerat însă că un astfel de contract poate fi încheiat numai prin negociere directă, dar fără să demonstreze, așa cum cere legea, motivele selectării acestei proceduri. **După cum a semnalat Curtea Europeană de justiție în mod repetat, dispozițiile care autorizează derogări de la cerințele concurențiale trebuie interpretate în mod strict. Autoritatea contractantă care dorește să se folosească de ele trebuie să demonstreze circumstanțele existențiale care justifică aceste derogări**, ceea ce, în cazul de față, MAI nu a făcut.

5. **Alegerea EADS ca un singur posibil contractant** este evident că s-a făcut forțat, iar justificările care s-a încercat a fi găsite pentru motivarea alegerii (EADS este o firmă de renume internațional, EADS produce echipamente de securizare performante etc.), nu fac din EADS singura companie capabilă să realizeze un sistem de securizare a frontierelor. Mai mult chiar, EADS nu are deloc experiență în realizarea unor

astfel de sisteme, așa cum chiar reprezentanții săi au afirmat, sistemul contractat cu România fiind pentru ei primul de acest gen. Având în vedere urgența absolută dictată de Guvern la contractarea SISF, ar fi trebuit să se aibă în vedere că o firmă cu experiență ar fi economisit timp și bani la realizarea unui astfel de sistem, și nu ar fi folosit România ca un câmp de experimentare a unor soluții pe care EADS le va comercializa, ulterior, altor state, cu valori mult mai scăzute, așa cum au afirmat reprezentanții companiei germane.

6. **Caietul de sarcini** întocmit pentru cererea ofertei nu a formulat cerințele exacte ale părții române și a fost format din puncte de vedere ale unor instituții, fiind toate necoroborate și dispersate, ceea ce a lăsat posibilitatea EADS să ofere ceea ce a dorit. Totodată, caietul de sarcini a impus tehnologia Tetrapol, ceea ce încălca expres prevederile legale care interziceau impunerea unui anumit tip de tehnologie în caietul de sarcini. În practica Curții Europene de Justiție există precedente în care statele au fost chemate în fața instanței pentru astfel de încălcări ale legislației. Spre exemplu, Belgia a fost chemată în fața Curții pentru că în caietele de sarcini pentru contracte de lucrări se specifica o anumită arie de proveniență a bunurilor. Curtea a considerat că indicarea provenienței determinate este interzisă de legislația europeană. Aceeași situație este și în cazul de față, în care România a cerut în mod expres tehnologie Tetrapol, ceea ce a făcut din EADS singurul ofertant posibil, fiind unicul producător din lume al acestei tehnologii.

7. **Oferta trimisă de EADS** a fost incompletă, nu a justificat prețul oferit și nu a corespuns cerințelor părții române. Cu toate acestea, partea română nu a cerut clarificări și a acceptat oferta în modul prezentat de EADS.

8. **Negocierea** care s-a făcut pentru încheierea contractului a fost una formală, în care partea română a reușit să înlăture din contractul propus de EADS doar câteva clauze defavorabile părții române. Negocierea nu s-a făcut pe un proiect de contract întocmit de MAI, așa cum prevede legislația, ci pe un proiect al EADS care, anterior începerii negocierilor, a fost negociat într-un cadru neoficial, în biroul consultantului EADS, de către șeful DGOPMR și un jurist al DGRJC din partea MAI și de Cătălin Ghigea, consultantul EADS. Așadar, clauzele contractuale au fost la latitudinea EADS și nu la latitudinea MAI, în calitate de cumpărător, așa cum ar fi trebuit. Negocierea oficială ulterioară negocierii private a fost mai mult un simulacru și un maraton în care membrii comisiei de negociere au fost testați, de către conducerea MAI, la rezistența la stres și presiune pe care o pot suporta până când acceptă să semneze orice dorește EADS. **Data semnării contractului, 12.08.2004, a fost sărbătorită ca un moment de victorie totală pentru toți cei care au dorit și influențat încheierea contractului cu EADS.** Nu numai că partea germană obținuse clauze contractuale extrem de favorabile, dar a contractat o valoare de 650.000.000 Euro fără să fie cunoscut, de nici una din părți, ce bunuri, servicii sau lucrări intră în această valoare. Mai mult chiar, după semnarea contractului, EADS avea avantajul că Descrierea Sistemului, documentul tehnic de bază, a fost semnat în alb. Deși s-a acceptat contractarea unui volum de bunuri, servicii și lucrări în valoare de 650.000.000 Euro fără nici un Proiect Tehnic, la data semnării Descrierea Sistemului nu a existat, dar documentul a fost enumerat între anexele curente la contract, iar peste tot în cuprinsul contractului se face trimitere la conținutul Descrierii Sistemului, dar fără a exista măcar o pagină din acest document. Așadar, **partea română a acceptat, în alb, funcționalitățile, bunurile, serviciile și lucrările pe care EADS urma să le realizeze, livreze și implementeze.** Deși EADS cunoaște foarte bine că a forțat partea română să accepte un astfel de compromis major care, în condiții normale de

contractare, nu ar fi fost acceptat de nici o parte contractantă din orice colț al lumii (nici chiar Africa de Sud), la ora actuală se prevalează de faptul că Descrierea Sistemului este documentul pe care părțile l-au agreat la semnarea contractului, iar modificările sau actualizările aduse DS se pot face doar în anumite limite și numai contra-cost (conform unei liste de prețuri comunicate de EADS, o actualizare a DS este evaluată la 1.000.000 Euro, iar prețul DS este de 2.000.000 Euro, deși acest document este parte a Contractului și nu poate fi predată contra-cost).

9. Având în vedere că la 12.08.2004 a fost semnat doar un contract cadru, dar intrarea în vigoare a acestuia era condiționată de semnarea Primei Anexe Detaliată și ținând cont de faptul că momentul alegerilor electorale se apropia, conducerea MAI a forțat din nou încheierea unui document care a eliminat și puținele avantaje sau instrumente de control pe care MAI le avea prin clauzele contractului cadru. **Semnarea Primei Anexe Detaliată** a înlăturat orice posibilitate pe care MAI o mai avea de a cere o justificare a costurilor pretinse de EADS.

Din cele mai sus prezentate este mai mult decât evident că regia construită în jurul contractării SISF a avut un anumit scop, iar acesta nu a fost deloc unul în spiritul legii. La baza contractării au stat interese care au fost realizate prin presiuni exercitate la nivelul membrilor comisiilor de negociere și, totodată, situația a fost favorizată și de lipsa tăriei de caracter și a profesionalismului acestora. Artizanii acestei regii au realizat scopul pe care l-au ținut și, la ora actuală, MAI suportă consecințele angajamentelor contractuale asumate prin prisma unor interese frauduloase.

Există cazuri în MAI de ofițeri care au primit sancțiuni pentru abateri minore de la regulamentele ministerului dar, în cazul celor ce au contribuit la crearea situației actuale, unde sunt evidente grave încălcări ale prevederilor legale, se pare că nu există modalități de sancționare. Din contră, mulți din artizanii contractului cu EADS își mențin și la ora actuală funcțiile câștigate ca premiu pentru „reușitele” deosebite și încearcă, și în prezent, să-și exercite influența pe care o au în direcționarea lucrurilor către aceeași finalitate.

Verificările pe care Comisia Europeană le poate face asupra procedurii de achiziție desfășurată pentru contractarea cu EADS și asupra contractului, pot scoate la lumină oricare din aspectele prezentate putând duce la concluzia că prevederile legale române, care au fost adaptate la legislația Uniunii Europene, au fost încălcate și, implicit, legislația comunitară a fost încălcată.

Documentele anexate analizează legalitatea procedurii de achiziție și riscurile generate de acceptarea clauzelor contractuale agreate de partea română.

ANALIZA PROCEDURII DE ACHIZITIE

1. **Justificarea alegerii procedurii de achiziție.** Negocierea cu sursă unică este permisă de legislația română, dar și de legislația europeană. Însă pentru a intra sub incidența prevederilor care reglementează negocierea cu sursă unică, o autoritate contractantă trebuie să justifice foarte concret care sunt motivele care au stat la baza acestei alegeri. Nu este suficientă simpla invocare a caracterului secret al contractului.

Conform legislației române și comunitare, contractele care sunt declarate secrete se încheie în baza unor dispoziții legale speciale. În România, aceste dispoziții speciale sunt reglementate prin *H.G. nr. 1186/2001 pentru aprobarea Procedurilor privind achizițiile publice de produse și servicii care implică apărarea națională, ordinea publică, siguranța și securitatea națională*.

Conform art. 16 din HG nr. 1186/2001, cazurile în care este permisă negocierea cu o singura sursa sunt limitativ prevăzute de lege. Atunci când autoritatea contractantă selectează procedura de achiziție, întocmește o notă de fundamentare în care precizează cu exactitate punctul din art. 16 la care se încadrează situația și justifică, totodată, cu argumente viabile, de ce procedura este supusă aceluși articol de lege. Nota de fundamentare întocmită pentru alegerea procedurii la contractarea SISF și aprobată de conducerea MAI trebuia să determine cu exactitate la ce literă a art. 16 se încadrează situația contractului de securizare a frontierelor și să justifice această situație. O astfel de motivare nu există însă în nota de fundamentare. Acesta ar putea fi un prim aspect pe care Comisia Europeană îl poate constata. Spre exemplu, în 2004 Comisia a chemat Italia în fața Curții de Justiție în legătură cu un ordin guvernamental care autoriza o instituție să achiziționeze elicoptere fără altă formă de competiție. Curtea de Justiție a semnalat, în mod repetat, că dispozițiile care, potrivit Directivei privind atribuirea contractelor publice (93/36/EEC) autorizează derogări de la cerințele concurențiale trebuie interpretate în mod strict. Autoritatea contractantă care se folosește de ele trebuie să demonstreze circumstanțele existente care justifică aceste derogări.

Singura justificare pe care o poate oferi partea română în cazul în care va fi chemată în fața Curții poate fi cea dată de art. 16 pct. b), „*atunci cand produsele sau serviciile pot fi furnizate, respectiv prestate, numai de un singur contractant din motive de natura tehnica sau din motive legate de protectia unui drept de exclusivitate asupra acestora*”. Motivul de natură tehnică poate fi tehnologia Tetrapol, întrucât caietul de sarcini preciza că ofertantul trebuie să realizeze un sistem de comunicații în tehnologie Tetrapol, iar EADS este singura firmă din lume producătoare de tehnologie Tetrapol. Dar această justificare ar situa, și în acest caz, partea română într-o nouă încălcare a prevederilor legale.

Precizarea tehnologiei in caietul de sarcini încalcă prevederile art 37 din OUG nr. 60/2001¹, iar aceasta încălcare a favorizat EADS. Conform alin. 2 al art. 37² din OUG nr. 60/2001, partea română putea, cel mult, să facă trimitere la standardul național de comunicații care adopta standardul european, și acesta nu era Tetrapol.

---

¹ Art. 37: *Se interzice definirea in caietul de sarcini a unor specificatii tehnice care indica o anumita origine/sursa sau productie, procedee speciale, marci de fabrica sau de comert, brevete de inventie, licente de fabricatie sau a oricaror alte cerinte care au ca efect favorizarea unuia sau mai multor ofertanti.*

² Art. 37 alin. 2: *Fara a afecta reglementarile tehnice obligatorii, astfel cum sunt definite acestea in legislatia interna referitoare la standardizarea nationala, autoritatea contractanta are obligatia de a defini in caietul de sarcini si in contract specificatiile tehnice, prin referire, de regula in urmatoarea ordine de prioritate, la standarde nationale care adopta standarde europene, la alte autorizari/omologari sau specificatii tehnice comune utilizate in Comunitatea Europeana ori la standarde nationale care adopta standarde internationale*

Concluzie: Selectarea procedurii de achiziție s-a făcut cu încălcarea legislației române și, totodată, și a reglementărilor comunitare.

2. Prevederile dreptului comun referitoare la achizițiile publice sunt dictate de O.U.G. nr. 60/2001 aprobată prin Legea nr. 212/2002, cu modificările și completările ulterioare.

Decizia nr. 2 din 06.07.2004 a GIRMIFS prin care se stabilea procedura de achiziție și baza legală care o justifică, prevede, la art. 3.(1) și la art. 3 (2) dispoziții contradictorii. Astfel, la art. 3. (1) se autorizează MAI, prin UMP, să atribuie contractul cadru unui integrator general de sistem, conform prevederilor art. 9, lit. c, alin.2 din OUG nr. 60/2001³. Ca urmare, baza legală o va constitui O.U.G. nr. 60/2001, iar procedura de achiziție va fi în conformitate cu prevederile acestei ordonanțe.

Art. 3 alin. (2) invocă însă, în mod contradictoriu, o altă bază legală, total diferită, și anume art. 7 și art. 8 alin. (1) lit. a din OUG nr. 60/2001⁴. În acest caz, conform art. 7 din OUG nr. 60/2001, se vor aplica prevederile *H.G. nr. 1186/2001 pentru aprobarea Procedurilor privind achizițiile publice de produse și servicii care implică apărarea națională, ordinea publică, siguranța și securitatea națională.*

Concluzie: În cuprinsul aceleiași Decizii sunt invocate ca bază legală pentru selectarea procedurii două acte normative diferite, negocierea cu o singură sursă fiind un procedeu care trebuia justificat și efectuat diferit în funcție de actul normativ căruia i se subordona. Cele două articole din Decizie se anulează unul pe celălalt. Totodată, conform legislației în materia achizițiilor, singurul organism cu atribuții în stabilirea prevederilor legale sub incidența cărora cade o achiziție este autoritatea contractantă, respectiv MAI. (În 2004 Comisia Europeană a chemat Italia în fața Curții de Justiție în legătură cu un Ordin al Președintelui Consiliului de Miniștri dat în 2002, prin care organismul italian responsabil cu supravegherea pădurilor era autorizat să achiziționeze aeronave prin intermediul unei proceduri în afara regulilor concurențiale prevăzute de Directivele Comunitare asupra achizițiilor publice).

3. Conform **art.1 alin. 2 din HG nr. 1186/2001**, principiile care ar fi trebuit să stea la baza atribuirii contractului erau:

- a. libera concurența – principiu **nerespectat** de MAI;
- b.** eficiența utilizării fondurilor publice, respectiv folosirea sistemului concurențial și a criteriilor economice pentru atribuirea contractului de achiziție publică; - principiu **nerespectat**;
- c. tratamentul egal; – principiu **nerespectat**;

---

³ „Autoritatea contractantă **are obligația de a aplica una dintre procedurile ordonantei** pentru atribuirea unui contract de achiziție publică: - negociere cu o singură sursă, respectiv procedura prin care autoritatea contractantă se consultă și negociază clauzele contractuale, inclusiv prețul, cu un singur furnizor, executant sau prestator”

⁴ Autoritatea contractantă **nu are obligația de a aplica prevederile prezentei ordonante** de urgență atunci când atribuie contracte de achiziție publică, dacă: contractul are caracter secret sau îndeplinirea sa implică măsuri speciale de securitate, în concordanță cu prevederile legale referitoare la apărarea națională, ordinea publică, siguranța și securitatea națională;

d. confidentialitatea; – singurul principiu respectat mai mult decat era nevoie.

4. **Art. 5⁵ din HG nr. 1186/2001 a fost ignorat complet de MAI.** Nu a existat o baza de calcul pentru a determina un cost aproximativ pentru un astfel de proiect. Conform prevederilor OUG nr. 60/2001, Ministerul Finantelor dispune de o baza de date cu firme si preturi de produse. O estimare a valorii contractului putea facuta si prin consultarea Ministerului Finantelor.

5. Conform **art. 7 din HG nr. 1186/2001**, „poate fi exclus dintr-o procedura pentru atribuirea contractului de achizitie publica, respectiv nu este eligibil, orice ofertant/candidat care se afla in una dintre urmatoarele situatii:

- nu permite verificarea de catre autoritatea contractanta a capacitatilor sale de productie, de cercetare-dezvoltare, de realizare de studii si a sistemului de management al calitatii prin entitati/organisme notificate de aceasta: Organismul Militar de Certificare, Acreditare si Supraveghere, comisii de certificare, acreditare si supraveghere etc”.; - **MAI a ignorat prevederile articolului și nu a cerut EADS o astfel de certificare;**

- „nu a fost certificat pe linie de securitate de catre entitatea specializata a autoritatii contractante din domeniul apararii nationale, ordinii publice, sigurantei si securitatii nationale”; - **EADS nu deține o astfel de certificare nici la ora actuală, astfel incat e evident ca nu o detinea nici la momentul depunerii ofertei.** Conform prevederilor *HG nr. 585/2002 pentru aprobarea Standardelor nationale de protectie a informatiilor clasificate in Romania*, un contract clasificat va putea fi pus in executare numai in conditiile in care ORNISS a emis certificatul de securitate industrială. – **contractul cu EADS nu prevede nici o clauza care sa suspende executarea in cazul neobținerii certificatului.**

6. Conform **art. 11 alin. 3 din HG nr. 1186/2001**, comisia de evaluare avea următoarele atribuții:

a) „analizarea continutului documentatiei pentru elaborarea si prezentarea ofertei sub aspectul respectarii prevederilor legale de elaborare si, dupa caz, sub aspectul conditiilor tehnice”; - **membrii comisiei de evaluare nu au analizat documentația înainte de transmiterea ei către ofertant, așa cum cer prevederile legale.**

b) „stabileste care sunt completarile si clarificarile necesare cu privire la documentele de calificare sau la oferta”; - **după depunerea ofertei s-a transmis EADS o solicitare de clarificare prin care se preciza că, atât timp cât oferta nu menționează că va acoperi toate necesitățile utilizatorilor finali și nu numai ale**

---

⁵ Art. 5 din HG nr. 1186-2001: *o autoritate contractanta are obligatia de a estima valoarea contractului de achizitie publica, in concordanta cu prevederile art. 8 din Hotararea Guvernului nr. 461/2001 pentru aprobarea normelor de aplicare a Ordonantei de urgenta a Guvernului nr. 60/2001 privind achizitiile publice si/sau cu prevederile reglementarilor interne specifice, si de a o compara cu echivalentul in lei al pragului valoric prevazut la art. 13 din ordonanta atunci cand selecteaza procedura care urmeaza sa fie aplicata pentru atribuirea contractului respectiv.*

Poliției de Frontieră, oferta este inacceptabilă. Cu toate acestea, nu s-a primit nici un răspuns în sensul celor solicitate, iar contractul a fost încheiat în baza unei oferte declarate de MAI, prin respectiva adresă, ca fiind inacceptabilă.

c) „evalueaza ofertele ofertantilor calificati; intai se evalueaza propunerea tehnica si apoi propunerea financiara”; - **evaluarea propunerii financiare a presupus doar citirea sumei de 690.000.000 Euro si reducerea ei la 650.000.000 Euro. O evaluare în adevăratul sens al cuvântului nu a fost făcută, întrucât companiei EADS nu i s-a cerut baza de calcul pentru determinarea acestei sume, așa cum dispun prevederile legale.**

7. Conform prevederilor legale, transmiterea invitatiei de participare la negociere furnizorului caruia intentiona să i se atribuie contractul de achizitie publica trebuia sa fie insotita de un exemplar al caietului de sarcini, precum si de propunerea privind **formularul de contract si conditiile de contractare**, după care se consulta candidatul, avea loc negocierea, inclusiv a pretului, si se stabileau prevederile finale privind continutul clauzelor contractuale.

MAI avea obligația să transmită o propunere a formularului de contract iar negocierea să se desfășoare pe baza acestui formular. Negocierea s-a facut inasa pornind de la un proiect de contract prezentat de EADS, care fusese deja negociat cu MAI dar în afara cadrului oficial, cu o zi înainte de declanșarea negocierilor, în biroul consultantului EADS.

8. Mandatul comisiei de evaluare trebuia sa contina instructiunile scrise, date presedintelui comisiei de catre seful autoritatii contractante, si trebuia sa cuprinda inclusiv obiectul de negociere, respectiv problemele ce urmau sa fie discutate;

- **aceste probleme nu apar menționate în mandat, iar referitor la negocierea pretului, diminuarea acestuia de la 690.000.000 Euro, suma initial ofertata, la 650.000.000 Euro, fără a avea nici o bază de calcul, nici o listă de prețuri, nici o cunoștință despre conținutul contractului, este evident că s-a făcut doar formal, pentru a demonstra că EADS chiar a oferit un „discount”, iar membrii comisiei au dat dovadă de „abilitate” în negociere.**

9. Alin. (4) al art. 16 interzicea, pe timpul desfășurării procedurii, primirea unei documentații de preț incomplete si in conformitate cu alin. (8), „*autoritatea contractanta avea dreptul de a solicita ofertantilor completarea unor formulare si modele care permit, in functie de particularitatile achizitiei sau ale tipului de contract, furnizarea de informatii suplimentare referitoare la pret, tarif sau conditii financiare specifice*”. – **comisia a considerat, probabil, că are suficiente informații referitoare la modul de stabilire a prețului de catre EADS și nu a mai considerat oportun să-și exercite dreptul oferit de lege.**

10. Conform art. 19 din HG nr. 1186/2001, „*comisia de evaluare avea dreptul de a respinge oferta dacă aceasta continea propuneri referitoare la clauzele contractuale, propuneri care sunt in mod evident dezavantajoase pentru autoritatea contractanta*”; - **daca un proiect de contract intocmit de MAI ar fi fost comunicat EADS, asa cum cer prevederile legale, odata cu invitatia de depunere a ofertei,**

EADS nu mai avea dreptul sa modifice esential conditiile de contractare stipulate in document.

11. Conform art. 42 din OUG nr. 60/2001, *nici un ofertant nu are dreptul de a contacta comisia de evaluare asupra nici unei probleme legate de oferta sa, ci doar are dreptul de a aduce clarificari la oferta si/sau la documentele care insotesc oferta numai ca urmare a unei solicitari scrise din partea comisiei de evaluare.* – **pe tot parcursul negocierilor a fost evident faptul că între conducerea MAI și reprezentanții EADS a existat o conlucrare strânsă neoficială, care avea rolul de a forța și influența membrii comisiei de negociere.**

12. Conform art. 50 din OUG nr. 60/2001, *„garantia de buna executie se poate constitui prin retineri succesive din plata cuvenita pentru facturile partiale. In acest caz contractantul are obligatia de a deschide un cont la dispozitia autoritatii contractante, la o banca agreata de ambele parti. Pe parcursul indeplinirii contractului autoritatea contractanta urmeaza sa alimenteze acest cont prin retineri din sumele datorate si cuvenite contractantului pana la concurenta sumei stabilite drept garantie de buna executie in documentatia pentru elaborarea si prezentarea ofertei. Autoritatea contractanta va dispune ca banca sa instiinteze contractantul de varsamantul efectuat, precum si de destinatia lui. Contul astfel deschis este purtator de dobanda in favoarea contractantului”.* – **clauzele contractului cu EADS referitoare la garanția de bună execuție nu respectă articolul mai sus prezentat, în sensul că EADS nu plătește nici măcar o garanție de bună execuție pentru toată durata contractului, ci numai pentru Anexele Detaliat, astfel încât, la terminarea întregului SISF, în caz de nefuncționalitate, MAI nu poate reclama executia unei garanții pentru a-si acoperi macar o parte a investitiei facute.**

13. Conform punctului (8) al acestui articol, *„în cazul contractelor de furnizare si de servicii autoritatea contractanta are obligatia de a elibera/restitui garantia de buna executie in termen de 14 zile de la finalizarea contractului, daca nu a ridicat pana la acea data pretentii asupra acesteia, iar în cazul contractelor de lucrari, precum si pentru partile din contractele de servicii care presupun executia de lucrari autoritatea contractanta are obligatia de a elibera/restitui garantia de buna executie, dupa cum urmeaza:*

a) *70% din valoarea garantiei, in termen de 14 zile de la data incheierii procesului-verbal de receptie la terminarea lucrarilor, daca nu a ridicat pana la acea data pretentii asupra ei, iar riscul pentru vicii ascunse este minim;*

b) *restul de 30% din valoarea garantiei, la expirarea duratei de garantare a lucrarilor executate, pa baza procesului-verbal de receptie finala”.*

- **conform clauzelor negociate cu EADS, garanția de bună execuție va fi returnată în 14 zile de la expirarea duratei de valabilitate, fără să aibă în vedere și execuția de lucrări, unde returnarea trebuia contractată conform dispozițiilor legale mai sus prezentate. Acceptarea unei garanții de bună execuție fracționată pe Anexele Detaliat nu a luat în considerare obiectul contractului, și anume realizarea și implementarea unui Sistemul Integrat pentru Securitatea Frontierei de Stat. Acceptarea garanțiilor în formula contractată nu numai că încalcă prevederile**

legale, dar afectează major interesul părții române, care este lipsită de orice garanție financiară în cazul nerealizării obiectului contractului conform clauzelor.

14. Conform art. 47 din OUG nr. 60/2001, „în cazul în care parti din contractul de achiziție publică urmează să se îndeplinească de unul sau mai mulți subcontractanți, autoritatea contractantă are obligația de a solicita, la încheierea contractului de achiziție publică respectiv, prezentarea contractelor încheiate între viitorul contractant și subcontractanții săi. Contractele prezentate trebuie să fie în concordanță cu oferta și se vor constitui în anexe la contractul de achiziție publică”. – **obligația nu a fost respectată.**

15. **Deși oferta EADS a fost cât se poate de lacunară și în dezavantajul părții române, nici măcar puținul care a fost oferit de EADS prin ofertă nu a fost exploatat. Spre exemplu, în oferta EADS se acorda garanție pentru produsele software pentru o perioadă de 24 luni. Clauzele contractuale negociate au redus-o la 12 luni.**

16. Condițiile de acordare a garanției de bună execuție sunt hilare; spre exemplu, art. 28.7 din Contract stipulează ca „corecturile aduse software-ului în Perioada de garanție nu prelungesc durata garanției. Bunurile înlocuite sau reparațiile efectuate în garanție prelungesc durata garanției cu o perioadă de 1 lună aplicabilă fiecărui bun înlocuit sau reparație efectuată, dar nu mai mult de 4 intervenții pe bun sau 4 reparații efectuate”. – **Fără să aiba în vedere valoare mare a bunurilor ce vor fi livrate în cadrul acestui contract, condițiile de garantare a funcționalității bunurilor sunt mai reduse decât cele acordate într-un magazin la cumpărarea unui bun de uz casnic.**

ANALIZA CONTRACTULUI

1. “Unicitatea” contractului cu EADS constă în faptul că nu prevede **obligația contractantului de a realiza un proiect tehnic**. Tipul contractului nu este de vânzare - cumpărare, întrucât MAI nu achiziționează numai bunuri și servicii dispersate, ci se achiziționează în primul rând o concepție a SISF, care presupunea, **indispensabil, un proiect tehnic**. În lipsa unui proiect tehnic nu se poate face nici o evaluare corectă a prețului și nici nu se realizează o privire de ansamblu asupra funcționalității și necesității concepției EADS. O simplă descriere a sistemului nu ajută decât la identificare funcțiilor SISF, dar fără a realiza o interconectare directă cu volumul achizițiilor sau cu performanțele tehnice ale bunurilor, acestea putând fi sub sau supra-dimensionate iar acest lucru nu va permite MAI un control adecvat asupra livrărilor.

2. La pagina 4 sunt enumerate **anexele curente ale Contractului**. La data semnării documentului, o parte a acestor anexe nu exista, ceea ce semnifică faptul că **partea română a contractat documente în alb**.

3. Art. 4.3. creează premisa ca **bunurile și serviciile livrate de EADS vor fi depășite moral** sau în contradicție cu prevederile legale la data la care SISF va fi pus în funcțiune, deoarece între momentul semnării Anexei și implementarea sistemului pot apărea noi standarde și reglementări pe care EADS nu va fi forțat să le respecte.

4. **Art. 5.7. exonerează EADS de obligația de a achiziționa terenuri sau de a ridica construcții**, iar renovarea clădirilor este limitată la renovarea necesară instalării Componentelor de Sistem. **Articolul devine total anacronic prin ultima frază în care se vorbește despre obligația Vânzătorului de a renova-construi clădiri, iar cu două rânduri mai sus EADS preciza că nu va renova decât un strict necesar al clădirilor, fără a putea fi vorba de construire. În interpretarea EADS se poate considera că orice altă construcție sau renovare decât cele sub incidența primului paragraf vor fi evaluate separat de cei 650.000.000 Euro.**

5. **Art. 5.8. – Anexa Detaliată nu conține liste cu EFG și nu stabilește nici procedurile prin care Vânzătorului i se va da posibilitatea să analizeze cerințele interfeței pentru EFG.**

6. **Art. 5.9. necesită modificări, în sensul reformulării în contextul integrării EFG-urilor achiziționate prin Programe Phare și, eventual, Schengen Facility.**

7. **Art. 6.3. Din moment ce la data semnării contractului Descrierea Sistemului nu exista, cum putea acest document să prevaleze tuturor documentelor procedurii de achiziție, adică ofertei și caietului de sarcini?! O astfel de clauză acceptată în contextul în care DS nu exista, a lăsat posibilitatea EADS să ofere ceea ce a dorit, fără a ține cont de ofertă sau de cerințele MAI, astfel încât, la ora actuală, această situație îi este extrem de favorabilă, inclusiv în contextul unor situații litigioase.**

8. **Art. 7.1. – Conform articolului, DS trebuia actualizată în 19 zile de la semnarea contractului.** La termenul scadent documentul nu exista deloc, făcând imposibilă orice discuție despre o actualizare a DS. Prima formă a DS a fost adusă de EADS în timpul negocierilor Primei Anexa Detaliată. Având în vedere conținutul generic al contractului – cadru, **DS era documentul care determina exact obiectul contractului, în lipsa acestuia partea română a agreat doar clauze contractuale fără a cunoaște natura, conținutul și obligațiile exacte ale EADS și a lăsat la latitudinea companiei germane întocmirea documentului de bază, fără a avea posibilitatea nici unui control asupra acestuia. Prima Anexă Detaliată putea fi un nou moment în care partea română avea instrumentele juridice necesare pentru a nu accepta din partea EADS orice aceștia au considerat necesar să introducă într-o descriere a Sistemului. Însă și de această dată comisiei de negociere a PAD i s-a pus la dispoziție DS neactualizată și neagreată de părți, fiind încălcate în acest mod prevederile contractuale.**

9. Art. 7.2. - Prima Anexă Detaliată, așa cum am arătat la pct. 8, nu a avut la bază DS actualizată. **Negocierile s-au desfășurat din nou, pe baza unor simple supoziții asupra ceea ce urma să realizeze EADS.**

10. Art. 7.3. – Deși articolul preciza exact ce trebuia să cuprindă PAD, prevederile articolului nu au fost respectate, în sensul că, dacă contractul cadru prevedea obligații precise care trebuiau strict determinate în PAD, prevederile PAD au preluat aceleași obligații nedeterminate și le-au reiterat în cuprinsul anexei prin creerea de noi instrumente – Planurile Detaliat de Execuție - care vor trebui să conțină toate prevederile care, conform contractului-cadru, erau obligatoriu a fi introduse în PAD. Dacă la o primă analiză se poate considera că nu are nici un fel de importanță că livrările de bunuri și servicii cu valorile lor, cu cantități bine justificate, cu condiții de testare etc. vor fi determinate ulterior semnării PAD, din punct de vedere juridic această amânare a respectării obligațiilor are o semnificație derosebită și generează consecințe. Astfel, în condițiile în care prevederile contractului-cadru erau mult prea generice, PAD era primul document prin care se materializau, în sfârșit, obligațiile EADS. **La negocierea PAD partea română putea condiționa semnarea documentului de cerințe ca prezentarea listelor de bunuri și a prețurilor acestora, având posibilitatea să atenționeze EADS că PAD nu va fi semnat atât timp cât nu există o justificare a costului contractului și a prețurilor tuturor bunurilor, serviciilor și lucrărilor. Era momentul la care partea română putea să diminueze riscurile majore de a accepta din partea EADS orice și la orice preț, întrucât MAI avea un instrument de forță care îi permitea acest lucru: clauza contractuală conform căreia Contractul nr. 980352 intră în vigoare doar după semnarea PAD. Așadar, fără semnarea unei Anexă Detaliat, MAI și EADS ar fi avut doar un contract lipsit de forță juridică prin suspendare intrării sale în vigoare. Semnarea PAD a marcat, așadar, intrarea contractului în vigoare. Dar din nefericire PAD nu este deloc, așa cum ar trebui conform contractului, un document detaliat (după cum sugerează și denumirea Anexă DETALIATĂ). PAD este un nou contract-cadru care a împins prezentarea conținutului concret al obligațiilor și prețurilor EADS la un termen ulterior semnării sale. Însă la acest moment ulterior situația este complet schimbată, în sensul că partea română nu mai are nici un instrument de a impune sau controla bunurile, serviciile, cantitățile, prețurile EADS. Odată cu semnarea PAD, obiectul contractului s-a modificat implicit, în sensul că MAI nu mai achiziționează de la EADS bunuri, lucrări și servicii de integrare a acestora, ci achiziționează sub-sisteme. Aceste sub-sisteme au valorile determinate în PAD, iar în interiorul unui sub-sistem EADS poate livra orice și la orice preț, atâta timp cât se încadrează în valoarea trecută în PAD (ex. SSI la nivelul Botoșani-7.000.000 Euro. Pentru această valoare nu există nici o justificare și nu se cunoaște ce bunuri și servicii intră în cele 7 milioane). Astfel, MAI este în situația în care a semnat un contract și a agreeat valori contractuale fără să cunoască pe ce a dat banii, iar EADS parcurge un traseu invers, în sensul că în loc să oferteze un preț plecând de la bunuri și servicii necesare, pleacă de la un preț pe care MAI l-a acceptat și stabilește ce bunuri și servicii dorește să ofere de banii respectivi.**

11. Art. 8.1. - Cum s-a acceptat stabilirea unui preț de 650.000.000 Euro fără nici cea mai mică justificare a acestui preț, cu atât mai mult cu cât se achiziționa pe baza

unei lipse totale de concurență? **Dacă EADS era singura firmă care putea realiza un astfel de sistem, trebuia măcar să demonstreze de ce prețul sistemului este 650.000.000 și nu mai mult sau mai puțin. Trebuia să prezinte în detaliu tot ceea ce oferă pentru acești bani.**

12. Art. 8.2. – MAI, prin agreerea acestui articol, trebuie să aibă în vedere că prețul plătit pentru sistem va fi mult mai mare, iar pentru taxe cum ar fi TVA, taxe vamale, accize aferente bunurilor livrate de EADS, bugetul MAI trebuie să prevadă în fiecare an sume distincte.

13. **Art. 8.5. – Centralizatorul de costuri Anuale, Anexa J, nu există. Anexa a fost semnată în alb.**

14. **Art. 8.6. – Prevederile acestui articol permit EADS să majoreze prețurile bunurilor la cea mai mică întârziere a furnizării EFG-urilor de către MAI.**

15. Art. 8.7. - Termenul preț minim estimat lasă posibilitatea unei majorări necontrolabile a prețului contractului.

16. Art. 8.8. – **Articolul creează EADS posibilitatea de a majora prețurile printr-o simplă comunicare către MAI, chiar dacă aceste prețuri au fost anterior agreeate.** Această informare se face cu respectarea legii aplicabile. Există riscul ca, în conformitate cu legislația franceză, majorările de prețuri să nu fie necesar a fi justificate.

17. Art. 11.1. – **Planul de Bază, care este anexă la PAD, nu respectă prevederile articolului.** Planul de Bază agreeat de părți este doar o listă cu datele de începere a livrărilor sub-sistemelor integrate și datele de finalizare a lor. Nu sunt prezentate bunuri, servicii și lucrări, prețuri și grafice de plată.

18. Art. 11.4. - Deși articolul prevede obligația ca modalitatea de evitare a dublei impunerii și impozitul pe veniturile realizate de EADS să se stabilească în PAD, **acest document nu conține nici o prevedere în acest sens.**

19. Art. 12.2 – **Prevederile articolului nu acoperă deloc riscul unei execuții necorespunzătoare a obiectului, adică a SISF.**

20. Art. 13.1. – **Locațiile și mijloacele pentru furnizarea bunurilor și prestarea serviciilor nu au fost stabilite în PAD.**

21. **Art. 13.3. și art. 13.5 conțin dispoziții contradictorii.** Primul articol impune obligația EADS de a transmite documentele ce vor însoți transportul de bunuri cu minim 48 ore înainte de livrare, iar art. 13.5. prevede aceeași obligație în termen de minim 24 ore.

22. **Art. 21- Contractul de offset, deși trebuia încheiat în 60 zile de la data semnării, nu este încheiat nici în prezent.**

23. Art. 22.1.- **Mentenanța bunurilor și subsistemelor este asimilată, în contract, cu perioada de garanție. EADS nu acordă servicii de mentenanță în interiorul sumei de 650.000.000 Euro.** Aceste servicii vor fi însă necesare, iar contractarea lor în afara contractului va însemna alte sume importante de bani.

24. Art. 22.2. – PAD nu prezintă nici o clauză referitoare la condițiile specializării personalului. **EADS nu se obligă nici să instruiască personalul asupra modului de utilizare a echipamentelor pe care le va livra.**

25. **Clauzele de reziliere a contractului sunt neclare, lăsând EADS posibilități multiple de a invoca daune și penalități pe care partea română i le datorează în caz de reziliere.**

26. Garanțiile oferite de EADS, așa cum am prezentat și în analiza anterioară, sunt neacoperitoare pentru MAI, iar **SISF nu beneficiază de garanție de bună execuție.** Garanția de bună execuție este acordată doar parțial, pentru sub-sisteme.

27. Deși sume enorme vor fi plătite de MAI pentru soft-ul pe care îl va realiza EADS cu sprijinul specialiștilor din MAI, România nu va deveni proprietara soft-ului. Conform art. 34 din Contract, softul va fi obiectul unui acord de escrow, iar partea română va avea doar drept de utilizare și orice modificare operată în interiorul acestuia va fi plătită separat de MAI.

28. Situarea clauzelor contractului sub incidența legislației franceze creează o situație de incertitudine în interpretarea și punerea în aplicare a clauzelor contractuale. Rezolvarea litigiilor se va face la instanțele de drept comun din Franța și nici măcar la Curtea de Arbitraj, așa cum e practica contractelor internaționale.